

میلاک محمد ص ع

چهل سال از سلطنت انوشیران عادل میگذشت که مولود عجیبی قدم بدینا نهاد و غوغای بزرگی بر پا کرد در سالی که ابرهه با نیروی فیل سوار خود میخواست خانه کعبه را ویران کند - کودکي پا بهرصه وجود گذاشت که در آینده دنیا را متوجه روح بزرگ و عقل فعال خود کرد .

پرتو آفتاب نبوت از مشرق کوه های مکه از شعب ابي طالب تابش کرد و در يك محيط بسهار تاريك و يك جامعه بي تمدن و وحشي جاهلترين قوانيني که برای حفظ انتظام جامعه بشر برای همیشه لازم بود آورد ؛

بشر از حيث عقل و روح با هم متباين هستند و سطح افکار و افق فکر افراد بشر با يكديگر مختلف و متفاوت است اختلاف عقل و روح و فکر اقوام تابع وضع و محيط و ناشی از طرز زندگانی اجتماعي آنهاست ميگویند مقیاس سنجش خرد و هوش مرتبط به آب و هوای محیط مولود عناصر و مواد غذایی و متناسب با زمان و مکان است .

ترقی ملل مبنی بر اندازه عقل و روح آن افرادی میباشد که جامعه از آنها تشکیل یافته . البته افراد يك ملت از حيث عقل ادراك طرز تربیت اندازه علم و فهم مختلف و متفاوت میباشد ولی تمام آنها از حيث اجتماع يك صورت ممتاز تشکیل میدهند و با هر فردی از هر ملتی که دیده میشود میتوان تشخیص داد که ایرانی است یا چینی شرقی است یا غربی - مدنی است یا بدوی همان طور که اشکال و صور بشر مختلف است عقل و روح و فکر آنها نیز با هم اختلاف دارد .

برخی میگویند روح های بزرگ و عقل های فعال از میان ملل راقیه که از جهت علم و فرهنگ در درجه کمال رسیده باشند بوجود می آیند . اما آیا افراد عرب دارای این مزایا بودند که از میان آنها بزرگترین عقل فعال بشری پا بهرصه وجود نهاد .

مورخین بزرگ دنیا اتفاق دارند که اعراب وحشی و بدوی و بیگماگر و بت پرست بوده اند مظهر عقل عرب شعر و لغت و امثال و حکایات بوده آنها هیچ از علم و فلسفه بهره نداشتند با این حال يك شخصیتی در میان آنها بوجود آمد که تمام فلاسفه عالم بشریت را در پیشگاه عقل و روح خود باعتراف و تسلیم آورد .

این جاست که باید تصدیق کرد روح های بزرگ و عقل های فعال تربیت شده مهد وحی و مکتب شدید القوی آسمانی بوده اند .

حضرت محمد بن عبدالله (س) از بدو پیدایش خود ارتباط و سنخیت با محیط و زمان و مکان عربی نداشت او دارای يك روح بزرگ و عقل فعال و توجه مخصوصی بود و با آنکه بشر بود امتیازات بسیاری داشت .

از جهة صورت و قیافه از سیرت و رفتار - از فضیلت و کمال از همه مهمتر حسن خلق و تعادل قوای جسمی و روحی او میباشد که او را از سایرین ممتاز گردانید . مشکلاتی که برای او در زندگانی پیش آمد یکی از آنها برای محو و نابود ساختن هر کس کافی بود ولی او با همه مشکلات ایستادگی و مقاومت فرمود .

در شکم مادر بود که پدرش از دنیا رفت - چهار ساله بود که فراق مادرش بار سنگینی بر دوش او نهاد مدتی تحت سرپرستی جدش عبدالمطلب و زمانی تحت حمایت عمویش ابوطالب قرار گرفت روزها در دامنه کوه های مکه بفکر و اندیشه هدایت و رهبری جاهل بود شبها مشغول بعبادت و راز نیاز بدرگاه خالق یکتای عالمیان میگذرانید . موقعیکه باعمویش بسفر تجارت بشام رفت و داخل اجتماع گردید از ناملايمات و آشفتگی های اجتماعی نگران بود و در اندیشه اصلاح اجتماعی دقت نظر داشت .

وقتی مبعوث برسالت گردید و اعلامیه نبوت خود را منتشر ساخت همه اعراب از دور و نزدیک باو بدبین شدند با چه خون دل و با چه ویم هراسی يك يك از خویشان و سرشناسان عرب را دعوت کرد و از آنها پشتیبانی و کمک خواست تا اصلاحات خود را توسعه دهد .

۱۳ سال تمام بامشکلاترین حوادث دست و گریبان بود تا از بیم دشمنان شبانه از مکه بطرف مدینه مهاجرت فرمود ده سال در مدینه ۸۴ جنگ کرد که همه جا فتح و فیروزی نصیب او گردید .

این سلطه و پیروزی برای هیچ يك از سلاطین عالم بشری رخ نداد قشون و ارتش او مولود تعلیمات او بود نفرات و بودجه ارتش ثابتی نداشت هر گاه میخواست با قومی کافر و مشرك بجنگ پردازد بانك الله اكبر در مسجد بلند میشد با يك خطبه مسلمانان را دعوت بجنگ و جهاد میکرد آنها ایمان داشتند که اگر بکشند یا کشته شوند بهشت میروند و اگر فاتح شوند ذخائر و غنائم بسیار بدست آنها می افتد .

بنابر این بمحض اینکه صدای تکبیر الصلوة الصلوة بلند میشد قشون اسلام با حربه های خود پیرامون پیشوای بزرگ خویش تمرکز و چشم بر حکم و گوش بر فرمان داشتند .
و بنفع شخص خود برای موفقیت دنیا و آخرت می جنگیدند باین ترتیب ۲۳ سال زحمت و کوشش خستگی ناپذیر آنحضرت اسلام بوجود آمد .

شنوندگان گرامی توجه فرمائید تا معنی اسلام را از روی آیات قرآن بیان کنیم .
معنی اسلام که از سام مشتق است سلام و مسالمت است که ضد جنگ و ستیز میباشد .
۳۳ آیه درباره اسلام و ۱۴ آیه در وصف مومن در قرآن آمده است ما چند آیه از آن را که معنی حقیقی اسلام از آن بدست می آید بعرض میرسانیم .

در جاهلیت که از آن تعبیر بکفر و شرك و بت پرستی شده سبکی خودخواهی - تکبر حمیت جاهلانیه - تفاخر و جنگ و ستیز برای حفظ این اوصاف شیوع تام داشت در قبال این صفات اسلام آرامی - تواضع افتخار بکردار نیک را آورد و در صفت مردان خدا قرآن میگوید .
و عباد الرحمن الذین یمشون علی الارض هوناوا ذاخاطبهم الجاهلون قالوا سلاما . در

مقابل جهل و عناد و لجاج - سلام آوردن .
مردم خدا پرست با حلم و وقار راه می رفتند بلکه سلام مینمودند جهل در این جا مقابل علم نیست بلکه بمعنی سفاهت و خشم و تکبر است . در آیه دیگر اسلام را بمعنی تسلیم و اطاعت خدا معرفی کرده و انیبوا الی ربکم و اطیعوا له فقل اسلمت وجهی و در آیه ۷۷ سوره آل عمران میفرماید وله اسلام من فی السموات والارض طوعا و کرها والیه یرجعون در اینجا اسلام بمعنی عام است زیرا هر که در آسمان و زمین است مسلمان و مطیع است پس از آن اسلام بکسانی اختصاص یافت که طاعت حقیقی را قبول کرده اند فاقم وجهک للذین حنیفا فطره الله التي فطر الناس علیها لا تبدیل له ذلك الذین القیم ولكن اکثر الناس لا یعلمون در این آیه

پیروان ابراهیم و موسی و عیسی و محمد همه مسلمانان شناخته شدند . سپس اسلام را بدین محمد (ص) اختصاص داده و با این آیه اکمال دین و اتمام نعمت را بمسلمین بشارت داده و میفرماید : الیوم اکملت لکم دینکم و اتممت علیکم نعمتی و رضیت لکم الاسلام دینا . در آیه دیگری دین را منحصر باسلام کرده و فرموده است .

ان الدین عندالله الاسلام فمن یتبع غیر الاسلام دینا قلن یقبل منه وهو فی الآخرة من الخاسرین کسی که پس از اعلان نبوت محمد بن عبدالله خاتم النبیین بدین دیگری بگردد از او قبول نمیشود و در آخرت خسران خواهد برد - در اینصورت بطور قطع یقین دین جامع برای همیشه اسلام است و مهر نبوت بر آن مسجل گشته دیگر دین آسمانی نخواهد آمد اسلام تعالیم خود را روی اصل عقیده و ایمان و عمل نیکو قرار داده و با آن تعالیم انقلابی بزرگ بوجود آورد - که مجرای تاریخ را برگردانند .

مورخین بزرگ جهان در برابر عظمت اسلام بشکفتی افتادند و چیزی که بیشتر مستشرقین و مورخین دنیا را برانگشت حیرت - بدنشان گزیدن گرفته سرعت و انتشار اسلام است که بزودی جهانگیر شد در میان تمام مرام های احزاب مختلف الشکل و آئین های آسمانی یا کیش های ابداعی جهان هیچ دین وائینی مانند اسلام بسرعت باد و برق جهانگیر نشد گروهی از مادیین سبب انتشار اسلام را عواملی میدانند که در جهان آن عصر بوجود آمده بود و آن وضع اسف آور آشفستگی همه ملل راقیه و منحط بوده است که همه تشنه اصلاحات و منتظر مصالح بزرگ بودند و عالم بشری در آن عمر غرق دریای ستم و بیدادگری دستخوش امواج انقلابات و حوادث تزلزل آور بود - همه در جستجوی قانونی بودند که حقوق پایمال شده خود را بدست آورند و از دست فشار بیدادگری و محنت نجات یابند .

حضرت محمد بن عبدالله (ص) با آن روح بلند پرواز و با آن عقل خرده بین و دور بین خویش آنچه را که همه طالب بودند آورد و بایمان واضح اسرار درونی جامعه آنروز را ظاهر ساخت هر کس مسلمان و پیرو او شد از گرداب مذلت و سرگردانی و جهالت نجات یافت .

بشری که قرنهای خود را برابر حکومت های جبار و ستم پیشه و خونریز محکوم بمرک تدریجی میشدند چون آفتاب اسلام تاییدن گرفت یکمرتبه فوج فوج ایمان آوردند با پرتو خود تمام آن بدبختی ها را که مانند برف بود آب کرد . و مورد اقبال و استقبال همه بشر واقع گردید و ما ارسلناک الراحمة للعالمین پیغمبر (ص) رحمة للعالمین بود او نسبت به مسلمانان رؤوف و

مهربان بود .

هر کس در خدمت پیغمبر (ص) میرسید برابر فضایل راستی و درستی عدالت و مهربانی رافت و بیگانگی تواضع و فروتنی واقع میگشت .

موقعی که جعفر بن ابیطالب علیه السلام نزد نجاشی رفت از وضع مسلمانان سؤال کرد او گفت ما مسلمانان گروهی بت پرست بودیم مرده خوار بودیم از فسق و فجور و آزار بهمسایه خودداری نمی کردیم قوی ضعیف را میخورد چنین بودیم تا آنکه خداوند از میان ما پیغمبری برگزید که ما نسب او را میشناسیم او را راست گو و امین و عفیف میدانیم ما را بتوحید خداوند دعوت کرد راستی و امانت داری و نوازش خویشان و نیکی نسبت بهمسایگان و پرهیز از حرام و خودداری از خونخواری و احتراز از خوردن مال یتیم و عدم ارتکاب بفسق و اجتناب گفتن زور و خودداری تهمت را بما دستور داد و عبادت خداوند بی شریک یگانه را بما آموخت نماز - روزه زکات را بر ما واجب کرد ما هم باو ایمان آوردیم بدین سبب قوم ما بر ما شوریدند ما را تحت فشار آوردند که دین اسلام را ترك کنیم و به بت پرستی بگرویم از این جهت ما برای حفظ دین بدین کشور مهاجرت کردیم .

یکی از مستشرقین کتابی تحت عنوان (دین و مروت) برای اختلاف بین اسلام و جاهلیت نگاشته که میگویند اعراب جاهلیت شجاعت شخصی - شهامت عربی - اسراف و تبذیر در زندگی پرستش قبیله - قساوت انتقام کینه خواهی و دشمنی با هر کد قبیله آنها اهانتی میکند مایه فضیلت اعراب بود ولی اسلام فضیلت مسلمین را در طاعت خداوند صبر در سختی ها فرو نشاندن طمع - فدا کردن منافع شخصی و قبیله برای حفظ مبادی دین - قناعت - عدم تکبر و خودخواهی و تفاخر و ادعای فزونی مال و جاه دانست .

شنوندگان گرامی اگر بخواهید مابین اصول زندگانی اسلام و مبادی حیات جاهلیت که امروز هم شهوات و تمایلات خانه بر افکن آن توسعه می یابد مقایسه کنید باین آیه قرآن توجه فرمائید .

ليس البران تولو اوجوهكم قبل المشرق و المغرب و لكن البرمن امن بالله و اليوم الاخر و الملائكة و الكتاب و النبين و آتى المال على حبه ذوى القربى و اليتامى و المساكين و ابن السبيل و السائلين و فى الرقاب و اقام الصلوة و اتى الزكوة و الموفون بعهدهم اذ اعاهدوا و الصابرين فى البأساء و الضراء و حين الباس اولئك الذين صدقوا و اولئك هم المتقون اسلام تعليم

داده که ای مسلمانان نیکوکاری آن نیست که صورت بطرف مشرق و مغرب بگردانید بلکه خوبی و نیکی عبارت است از ایمان بخدا و روز قیامت و علامت که و کتاب قرآن و پیغمبران برگزیده و انفاق اموال بیاس دوستی خدا بر خویشان و اقوام و ایتم و بینوایان و و اماندگان و درماندگان و ایمان بدان و عمل یعنی بپا داشتن نماز و اداء زکوة و قابعهد - صبر در مشکلات و ناگواریها کظم غیظ و پرداخت صدقات برای رفع مشکلات این هائیکو کاری و اسرار موفقیت است اینها هستند متقی و پرهیزکاران، قرآن در طول ۲۳ سال نازل شد و این مدت قانونگزاری حضرت محمد است در این مدت احکام شرع تعلیم و احادیث و سنن اسلام تدریس شد .

قرآن و حدیث بزرگترین مایه قانون اسلامی است که دولت آن در مکه نازل و یک
ثلاث در مدینه وحی شد .

آیاتی که در مکه نازل شد در قانون و شریعت چندان بحث نکرد فقط اصول دین و اخلاق را بیان کرده لزوم ایمان و اعتقاد بوجدانیت یزدان و تهذیب اخلاق و عدالت و نیکو کاری و عفو و گذشت و وفاء و ترس از خشم خداوند و سپاس ایزد متعال - پرهیز از ستمکاری احتراز از قتل و زنا - نهفتن دختران زنده در خاک - کم فروشی ترک کفر و شرک همه در مکه با منطق و استدلال بیان شد یعنی آن ها بمسلمانان تعلیم میگشت تا آنجا که دیگر بر سیئه دلان منطق و استدلال حتی از شخص رسول الله اثر نمیکرد و ناگزیر شد برای رفع دشمنان دست بشمشیر زند در مدینه نماز - زکوة - اداء صدقات روزه جهاد امر بمعروف نهی از منکر قوانین مدنی مانند خرید و فروش اجاره - اصول جنایی نظیر قتل و سرقت یا احوال شخصی مانند ازدواج و طلاق در مدینه نازل شد و سوره بقره جامع بیشتر از آن قوانین مدنی است در قرآن شش هزار آیه پیغمبر بر مسلمین خواند که قریب دو بیست تا پانصد آیه آن با احکام و قوانین اختصاص دارد .

اسلام با این احکام و تعلیمات مانند باد و برق در عالم منتشر گردید عواملی موجب سرعت نشر اسلام شد که باختصار بعرض میرساند .

- ۱ - مبادی و تعالیم اسلام است که با بیان شکفت انگیزی فرموده و تاثیر بسزا بخشید
- ۲ - اختلاط ملل مختلفه عالم است که موثر و کارگر بود یعنی همه ملل مختلفه که با اسلام گرویدند با عرب آمیخته تا جایی که مانند خود اعراب میگفتند و می نوشتند .
- ۳ - سیمین عامل اختلاط و آمیختگی محل سکنی بود باین معنی که مسلمین هر کجا

فتح میگردند با ملل مغلوب در يك سامان و يك سازمان می زیستند و در جنبش های اقتصادی و اجتماعی با مواسات و برادری شرکت میگردند .

یکی از مستشرقین می نویسند بیشتر اهالی کوفه موالی بود که صنعت و تجارت و پیشه های دیگر را دو دست داشتند و بیشتر پارسی زبان و ایرانی نژاد بودند که در جنگ اسیر شده بعد آزادگشته اسلام را پذیرفته و با مالکین اولی خود که عرب بودند موالات کردند و اتصال و بستگنی خود را همیشه پیاس اسلامیت حفظ میگردند . خلاصه میلاد مسعود حضرت ختمی مرتبت يك خورشید درخشانی بود که از پس ابر های دامنه داری که محیط تمام جهان بشریت آنهصر را فرا گرفته تابش کرد و باذرات روحانی خود پلیدی های اخلاق عمومی بشر را بر طرف نمود بسوی سعادت و درستکاری مردم را ارشاد و هدایت فرمود شرح زندگانی این بزرگترین منجی بشریت را در کتاب جداگانه بنام پیشوای اسلام نگاشته ام که چاپ شده و منتشر گشته و همه آن زیبایی ها را نمیتوان در يك سخنرانی کوتاه بیان کرد .

جالبترین صفحات تاریخ زندگانی بشری همین اوراق و سطور زندگانی ۶۳ ساله پیشوای اسلام است که با چه تحولاتی مواجه گشته و بچه موقعیت بزرگی نایل شده که هنوز شمع فروزان تعلیمات او رهبر مردم جهان است والسلام علیکم ورحمته الله وبرکاته .

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

ژنرال جامع علوم انسانی